

si dovoluje Vás pozvat na školení

„Právní opatření na ochranu dětí“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

Akreditace Ministerstva vnitra

Datum a místo konání: 20. listopadu 2020, 9:00 – 15:00

školicí prostory Kolumbus PM, s. r. o.
NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava
- zastávka MHD Karolina

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

asistent soudce Ústavního soudu a lektor na Právnické fakultě Masarykovy univerzity se čtrnáctiletou praxí v oblasti vzdělávání úředníků, autor řady odborných českých a zahraničních publikací, autor učebnice rodinného práva a komentářů k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, exekučnímu řádu a zákonu o zvláštních řízeních soudních, člen Světové organizace pro rodinné právo

Cena: 1 990 Kč (pro úředníky ÚSC osvobozeno od DPH)

Cíle:

Sociálně-právní ochrana dětí je primárně zaměřena na děti spadající do některé ze skupin ohrožení vyplývajících z § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Ochrana je koncipována i jako preventivní, i jako následná. I z české právní úpravy je zřejmé, že jednotlivé formy pomoci by se měly poskytovat pouze v případech, kdy je ingerence objektivně nutná, a to dále takovými prostředky, které mohou vést k dosažení požadovaného

účelu za přísné preference prostředků méně invazivních před prostředky více invazivními, navíc vždy v zájmu dítěte jako předního hlediska ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. **Nabízený program se ve smyslu zákonné terminologie soustředí právě na nástroje legislativně označené jako "Opatření na ochranu dětí", tedy opatření upravená § 14 a násl. zákona o sociálně-právní ochraně dětí.** Obsažen bude jejich výčet se zdůrazněním charakteru i preferenčního postavení ve vztahu k jiným opatřením užívaným rovněž podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Součástí bude dále vymezení obsahu a funkce jednotlivých opatření se zaměřením na právní i praktické aspekty tak, aby se výkon soustředil především na materiální problém situace dítěte a efektivní řešení a nikoliv primárně "pouze" na splnění formálních náležitostí specifikovaných zákonem. Znalost uvedených pravidel po absolvování programu by účastníkům měla poskytnout formální oporu pro konkrétní kroky, které budou v zájmu dítěte v budoucnu uskutečňovat.

Obsah kurzu

1. Ohrožené dítě. Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě a právní úprava

- Úvod do problematiky, zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech. Participační práva dítěte.
 - Ústavní pořádek, zejména Úmluva o právech dítěte a Listina základních práv a svobod
 - Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
 - § 31 odst. 1 ZSPOD o péči děti ve smyslu poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.
 - § 3 písm. a) zákona o sociálních službách, že sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona

zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Ohrožené dítě
- Smysl sociálně-právní ochrany dětí - poskytnutí pomoci dětem, jejichž práva, oprávněné zájmy, zdraví, život a řádný vývoj jsou ohroženy v důsledku nedostatečné péče nebo nečinnosti osob, které mají za ochranu těchto hodnot odpovědnost ze zákona nebo na základě rozhodnutí soudu
- Demonstrativní povaha výčtu v § 6 ZSPOD.
- Má ochrana oprávněných zájmů dítěte (práva na řádný a příznivý vývoj) větší význam než ochrana soukromí rodiny?
- Posuzování ohrožení dítěte jako interdisciplinární otázka.
- Opatření podle ZSPOD.
- Exkurz do judikatury.

2. Zapojení OSPOD do řízení ve věcech péče soudu o nezletilé

- Význam § 14 ZSPOD a jeho účel
- Aktivní legitimace OSPOD v občanském soudním řízení
 - je legitimován obecní úřad nebo obec? - poukaz na znění zákona
 - zdůraznění, že jde o obecní úřad obce s rozšířenou působností
- Povinnosti OSPOD před podáním návrhu soudu
 - význam adekvátnosti a bezodkladnosti konkrétního opatření
 - do budoucna zaměřené koncepce, možnost užití obecných pravidel správního řádu o zjištění stavu nezakládajícího pochybnosti
 - odhad účelu a potenciálu opatření uvedeného účelu dosáhnout
- Procesní aspekty
 - náležitosti návrhu
 - správné konstrukce petitu návrhu

- vylíčení skutkového stavu, výčet legálně použitelných důkazních prostředků
- komentářové zdůraznění povinnosti OSPOD doložit, že jsou dány závažné důvody soudního rozhodnutí
- vymezení účelu, pro který se návrhu podává
- nejlepší zájem dítěte, jeho materiální složky a procesní záruky
- součinnost OSPOD při provádění výkonu soudního rozhodnutí
- Střet opatrovnictví
- Multiplikované postavení OSPOD v soudním řízení zahájeném na jeho návrh
 - OSPOD jako účastník řízení x OSPOD jako zástupce nezletilého dítěte
- Exkurz do judikatury.

3. Dítě bez přiměřené péče

- Význam § 15 ZSPOD a jeho účel
- Typové situace, kdy se dítě ocitne bez péče
 - požadavek zohlednění intenzity absence péče, ve smyslu přiměřenosti věku dítěte
- Posouzení situace dítěte
- Pojem "neodkladná péče"
 - účel opatření
 - kvalita neodkladné péče
 - preference příbuzné osoby
- Právní povaha opatření, forma
- Povinnosti OSPOD po realizaci tohoto opatření
- Následné posouzení obecním úřadem obce s rozšířenou působností
 - dostatečnost zajištění práv dítěte
 - dostatečnost zajištění uspokojování oprávněných potřeb dítěte
 - případná potřebnost dalších opatření
- Exkurz do judikatury.

4. Nedostatek řádné péče a předběžná opatření

- Význam § 16 ZSPOD a jeho účel
- Tzv. rychlá předběžná opatření v praxi OSPOD
- Odkaz na § 452 ZŘS
- Nedostatek řádné péče
 - není zde osoba, která má právo o dítě pečovat
 - život dítěte je ohrožen
 - jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen
- Absence pečující osoby a její řešení
- Ohrožení života, vývoje a zájmu
 - význam čl. 6 Úmluvy
 - zájem ve smyslu právního zájmu
- Vhodné prostředí jako účel
 - možnosti umístění do pěstounské péče na přechodnou dobu
- Návrh adresovaný soudu
- Trvání účinků předběžného opatření
- Odkaz na § 400 a násl. ZŘS
- Koncepce současné ochrany před domácím násilím
 - neexistence meritorního, nýbrž pouze dočasného rozhodnutí soudu
- Návrh na nařízení předběžného opatření ve věcech domácího násilí
- Přístup k možnosti OSPOD podat návrh na nařízení předběžných opatření i v jiných věcech.
- Exkurz do judikatury.

5. Dítě v péči třetí osoby

- Význam § 16a ZSPOD a jeho účel
- Situace, kdy je dítě se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte bez rozhodnutí příslušného orgánu předáno do péče osoby, která má úmysl přijmout dítě do své trvalé nebo dlouhodobé péče
 - souvislost s oznamovací povinností

- Situace, kdy je dítě se souhlasem rodičů a bez rozhodnutí soudu předáno do péče budoucího osvojitele
- Povinnost OSPOD posoudit nutnost dalších opatření k ochraně dítěte
 - demonstrativní zdůraznění situací v zákoně
- Zdůraznění nutnosti individuálního přístupu k řešení
 - přihlídnutí ke specifickým okolnostem
- Pomoc osobám, které o dítě dlouhodobě pečují

6. Výkon opatrovnictví a poručenství

- Význam § 17 ZSPOD a jeho účel
- Opatrovnictví jako právní institut
 - druhy opatrovnictví
 - zákonná opora pro jmenování opatrovníka
- Poručenství jako právní institut
 - předpoklady, kdy je třeba situaci dítěte řešit poručenstvím
 - druhy poručenství
 - zákonná opora pro jmenování poručníka
- Odlišnosti opatrovnictví a poručenství
- OSPOD jako opatrovník nebo poručník
 - veřejné opatrovnictví a poručenství
 - je OSPOD povinen přijmout funkci opatrovníka nebo poručníka v případě jmenování civilním soudem?
 - výčet situací
- Účel opatrovnictví
 - zájem dítěte
 - specifikace rozsahu ve výrokové části
- Účel poručenství
 - zájem dítěte
 - složky rodičovské odpovědnosti

7. Diskuse a závěr